

KYRÖFOORUMI 2

MUISTIO

Kulttuurikunnan koko kuva.

Aika ja paikka
Läsnäolijat

7.9.2011 klo 18.00 – 20.00 kunnantalon valtuustosalin
osallistujaluettelo liitteenä

Kulttuurikunnan koko kuva -Kyröfoorumin tulokset esitetään Hämeenkyrön kunnanvaltuustolle 26.9.2011 klo 18 alkavassa kokouksessa. Esittäjänä Kaija Viitala.

Foorumin aluksi kirjastotoimenjohtaja Liisa Mäntylä ja kansalaisopiston rehtori Pirkko Pilvinen kertoivat lyhyesti Hämeenkyrön kunnan tuottamista kulttuuripalveluista; kirjastotoimesta sekä kulttuuri- ja matkailupalveluista.

KULTTUURIKUNNAN KOKO KUVA

Kyröfoorumin keskusteluun osallistuivat sekä paneeliin etukäteen ilmoittautuneet, että yleisö, yhteensä parikymmentä henkilöä. Kulttuurin käsitteestä liikkeelle lähteneessä keskustelussa käsiteltiin seuraavia aihepiirejä:

- kulttuuri ja tapahtumat
- luonto ja maisemat
- matkailu
- markkinointi ja tiedottaminen
- kylät
- uudet asukkaat
- nuoriso

Keskustelussa ei pyritty luomaan yhtä yhteistä mielipidettä, vaan tähän muistioon on koottu useiden keskustelijoiden esittämiä mielipiteitä niitä mitenkään arvottamatta.

Mitä on kulttuuri?

Todettiin, ettei kulttuurikäsitteelle ole olemassa yksiselitteistä sisältöä, merkitys on pitkälti kiinni tarkastelukulmasta. Niinpä eri tieteenalatkin väittelevät käsitteestä.

Kulttuurin käsitteen katsottiin jakautuvan mm. seuraaviin osiin:

- kulttuuri ja perinteet
- tapahtumat
- luonto ja maisemat
- rakennettu ympäristö
- ruokakulttuuri

Cultura –käsitteen vastakohtana oli alunperin erämaa, villi paikka ilman ihmisiä, nyt se on siirtynyt merkitsemään kaikkea ihmisen tekemää. Kulttuuria on siis kaikki, mitä ihmiset tekevät keskenään.

Nyky-yhteiskunnassa kovat arvot ovat usein liian korostuneita, kulttuuri on kuitenkin monessa mielessä tärkeää. Kyse ei ole vain taloudellisista arvoista, vaan myös ihmisen hyvinvoinnista; kulttuuri edistää hyvinvointia ja mielenterveyttä. Kulttuuri on vahvasti yhteisöllistä ja osa ihmisen arkea.

Kulttuuritapahtumat

Kulttuuri- ja perinteet syntyvät ihmisen työstä. Hämeenkyrössä on vahva tuhatvuotinen maanviljelys- ja kulttuuriperinne. Uudet virikkeet ovat tärkeitä, mutta myös vanhoja tulee vaalia. Hämeenkyrön kulttuurikunnan imagolla on vahva perusta, täällä on monipuolinen ja rikas tarjonta. Positiivista kuvaa voi entisestään lisätä ja uudistaa.

Hämeenkyröläinen kulttuuri on kotikutoista lähikulttuuria. Monet valittavat sen pienimuotoisuutta ja haluavat kuntaan Sata-Häme Soi -tapahtuman tai Vanhan kirjallisuuden päivät. Isoja tapahtumia ei kuitenkaan voi päättää tuoda minnekään, ne syntyvät, jos ovat syntyäkseen. Isoja tapahtumia on Hämeenkyrössäkin yritetty, mutta tekijät ovat muutaman vuoden jälkeen uupuneet. Sama kaava on tapahtunut myös yhdistystoiminnassa.

Tapahtumat on hoidettava liikemiesmäisesti, jolloin niillä on tulevaisuutta. Vain se kulttuuri elää, joka elättää itse itsensä ilman avustuksia. Tulisiko myös lähikulttuurin maksaa itse itsensä?

Kunta voisi innostaa kuntalaisia pienten kulttuuritilaisuuksien järjestämiseen. Tapahtumia pitäisi olla myös aikuisille Hämeenkyrössäkin eikä vain Tampereella. Pitäisi olla ilmaistapahtumia. Esiin nousi kyröläisten (luomu- ja lähiruoka)pitojen, kruunuhäiden ja Sillanpään Suven henkiin herättäminen. Kaarle Halmeen tuotantoakin voisi korostaa. Tärkeinä tämän hetken tärkeinä kulttuuri-ilmentyminä esiin nousivat kansanoopperat, Urkin Piilopirtin kesänäyttelyt sekä taiteilijaresidenssi Arteles.

Hämeenkyrössä tapahtumia on kesäisin paljon, mutta niitä tarvitaan ympäri vuoden.

Kulttuurin yhteydessä nousivat esiin myös kaksi ryhmää, kulttuurin tekijät ja nauttijat, joista jälkimmäisiä on selvästi vähemmän.

Kulttuuritapahtumien kokonaisuus pitäisi olla jollakulla näpeissään.

Ruokakulttuuri

Ruokakulttuuri tulee nostaa esiin Hämeenkyrössä. Onhan kehitetty mm. Kyrön parempi pöytä. Hämeenkyrön viljelijöistä 20 % on luomutuotannon piirissä. Hämeenkyrö voisi olla luomu- ja lähiruokakunta. Lähiruosta kannattaisi laittaa oma hanke. Osmo Rauhala voisi olla hämeenkyröläisen lähiruuan lähettiläs. Kyröläiset pidot voisi järjestää pääosin lähiruokaa käyttäen. Millaista olisi sillanpääläinen lähiruoka?

Luonto ja maisemat

Hämeenkyrössä luonto ja maisemat ovat tärkeitä. Osa maisemista on valtakunnallisesti palkittujakin.

Ongelmana on maisemien umpeen kasvaminen. Maanomistajien pitäisi antaa esim. kolmannen sektorin edustajien raivata pensaikkoja, mikäli eivät tee sitä itse. Kyröskosken taajama on pusikoitunut siitä lähtien kun paperi- ja kartonkitehdas lakkasi hoitamasta sitä. Hämeenkyrössä hyvin hoidettuja ovat liikuntapaikat. Kylämaisemien hoidossa maanviljelijöillä on keskeinen merkitys.

Maisemassa uhkana on niittyjen katoaminen, pitkä perinne on katkeamassa. Niitty pysyy niittynä niittämällä. Teiden varsia tulisi huoltaa nimenomaan niittämällä, ei ketjuleikkurilla. Tienvarsien

kunnostamiseen kannattaisi perustaa hanke. Toinen ympäristöön liittyvä hankeaiho on Pappilanjoen rantojen kunnostaminen. Näin joki tulisi entistä enemmän näkyväksi.

Luontoa ja maisemia kuvasi mm. F.E.Sillanpää sekä monien muiden taiteenalojen edustajat.

Matkailu ja Hämeenkyrön näkyvyys

Hämeenkyrön näkyvyys on kolmostiellä ajavalle vähäinen: Entisaikaan mieleen jäi vain apteekki ja Esso, nykyään ehkä S-market, Palviportti ja St1. Useassa puheenvuorossa ehdotettiin

Hämeenkyrön porttia, joko nykyisen kirkonkylän seudulle tai tulevaisuudessa uuden kolmostien varteen. Portti kertoo kulkijalle, että tämä tulee juuri kulttuurikunta Hämeenkyröön.

Hämeenkyrön portin pielessä tulee olla joku vetovoimatekijä, esimerkiksi ABC –asema, joka pysäyttää ohikulkijat. Pysähtymispaikalta saa Hämeenkyröön liittyvää materiaalia joka tutustuttaa ohikulkijan edes siten paikkakuntaan.

On mietittävä, mitä kansallismaisemien Hämeenkyröstä näkyy uudelle kolmostielle. Palkitut maisemat tulisi saada esiin. Myös vanhojen rakennusten kunnostaminen on tärkeä asia. Kunnasta on muualla Suomessa varsin positiivinen mielikuva. Hämeenkyrön on maalaiskunta, jolla on teollinen perinne, mutta elämää ei ole vain tehtaan varjossa. Teollisuustaaajama Kyröskoski on ohikulkijalle aika huomaamaton. Siitä voisi sanoa ”hyvin olette piilossa pitäneet”.

Hämeenkyrön keskeisinä matkailullisina elementteinä nousi esiin F.E.Sillanpää, maisemat, koski ja lyhyen matkan päässä kaupungista oleva erämaaluonto. Koskinäytösten aikatauluja ehdotettiin kolmostielle ja Häijääntielle. Samaan aikaan näytösten kanssa voisi olla Kyröskosken markkinat.

Hämeenkyrössä kulttuuri on Sillanpää –kulttuuria, jota pitäisi mainostaa modernilla tavalla: Keskiössä pitäisi olla kirjailijan kuvaama luonto eivätkä museot.

Keskustorilta Hämeenkyröön voisi taas järjestää opstettuja kiertoajeluja, jotka 2000 –luvun alussa ovat olleet menestyksiä. Hämeenkyrön opas on matkailijalle kuva kunnasta. Niinpä kunta voisi tukea oppaiden rooliasujen hankkimista.

Hämeenkyrö tulisi saada Tampereen nettisivuille, paperiset esitteet turhia kunnan näkyvyyden kannalta.

Hämeenkyrössä matkailu on kapaloissa ja kotikutoista. Matkailuyrittäjien määrä on vähenemässä.

Markkinointi

Hämeenkyröläisten tapahtumamarkkinoinnissa on kehittämisen varaa, kunta voisi kouluttaa tapahtumien järjestäjiä ja innostaa heitä parempaan markkinointiin. Hämeenkyrössä ei tarvita niinkään lisää tapahtumia, vaan nykyisten parempaa markkinointia.

Kunnan nettisivuilla oleva tapahtumakalenteri ja Hämeenkyrön Sanomat ovat tärkeitä markkinointikanavia. On iso vahinko jos paikallislehti katoaa. Tapahtumakalenteri voisi parhaimmillaan estää tapahtumien päällekkäisyyksiä.

Kylät

Rakennettua kulttuuria tarkasteltaessa on Hämeenkyrön vahvuus kylissä, joissa on upeita rakennuksia.

Sastamalassa perustettiin Sastamalan kylät ry 6.9.2011. Hämeenkyrössä voitaisiin ajanmukaistaa kyläsuunnitelmia. Heiska ry:ssä on jaos Kyrön kylät, siinä on 11 kyläyhdistystä mukana.

Kyröskoski on taajamana unohdettu, vain Jouko Hannu on tehnyt sen eteen töitä. Kyröskosken tori on valtakunnallisesti korkealle rankattu. Kesäkeskiviikkojen teematoreja kannattaisi jatkaa

Kirkonkylän vanhan keskustan jo valmis kehittämissuunnitelma kannattaisi nostaa esiin.

Hämeenkyrön uudet asukkaat

Jokainen kuntaan muuttaja tuo oman osaamisensa mukanaan. Miten kunta voisi hyödyntää sitä? Voisiko kunnassa olla osajista resurssipankki? Jotkut uushämeenkyröläiset ovat todenneet, "etteivät pääse kunnasta jyvälle". Kunnan tervetuloapaketti uusille kuntalaisille voisi olla kunnan nettisivuilla.

Hämeenkyröläiset yhdistykset ovat sisäänpäin kääntyneitä. Yhteys myös yhdistysten välillä on vähäistä. Toiset kokevat, että yhdistyksiin on vaikea päästä sisään; niissä pyörii vain vanhojen jäsenten pieni piiri. Ehkä yhdistykset eivät uskalla pyytää uusia jäseniä?
muuta

Nuoriso

Vastauksena kysymykseen, "Miten nuorison edustus on näkynyt Hämeenkyrön hallinnossa? " todettiin, että Hämeenkyrössä on nuorisovaltuusto, jonka edustaja on läsnä sivistyslautakunnan kokouksissa. Nuorisovaltuusto on myös esittäytynyt kunnanvaltuustolle ja sitä on kuultu strategiatoimikunnassa,

Todettiin, että myös nuorille ihmisille pitäisi olla kulttuuritarjontaa.

Muistion vakuudeksi

Pirkko Pilvinen

Hämeenkyrön kansalaisopiston rehtori

Kyröfoorumi, Kulttuurikunnankoko kuva 7.9.2011 osallistujaluettelo

Antero Alenius

Kati Halonen

Jouko Hannu

Taija Härkki

Maarit Lepistö

Esko Nikkilä

Asko Myllymäki

Riitta-Liisa Myllymäki

Liisa Mäntylä

Heimo Nordfors

Liisa Nordfors

Eero Norokorpi

Jouni Ovaska (puheenjohtaja)

Tiina Paloranta

Pirkko Pilvinen (sihteeri)

Katariina Pylsy

Vilja Pylsy

Jyrki Sasi

Kristiina Törnudd

Raija Westergård

Jussi Viitala

Kaija Viitala

Veera Kangaspunta (Hämeenkyrön Sanomien toimittaja)